



به نام خدا

مهار تورم، رشد تولید

رئیسان محترم دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی، و فناوری  
درباره: گزارش عملکرد چهار ساله ثبت برخط پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانش‌آموختگان ایرانی بیرون از کشور

با سلام و احترام

به استحضار می‌رساند که پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) با همکاری سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات، فناوری؛ از سال ۱۳۹۷ پذیرای ثبت برخط پایان‌نامه‌ها و رساله‌های («پارسا»های) دانش‌آموختگان ایرانی بیرون از کشور در سامانه ملی ثبت پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌ها (در نشانی SABT.IRANDOC.AC.IR) شد. در چهار سال نخست و از ۲۸ آبان ۱۳۹۷ تا ۲۸ آبان ۱۴۰۱، سه هزار و ۸۳ پارسا با تأیید سازمان امور دانشجویان در این سامانه به ثبت رسیده‌اند که هزار و ۸۰۳ رساله دکتری (۵۸,۴۸ درصد) و هزار و ۲۸۰ پایان‌نامه کارشناسی ارشد (۴۱,۵۲ درصد) را در بر دارند. از میان دانش‌آموختگان در این بازه زمانی ۴۰۲ تن (۱۳,۰۴ درصد)، زن و ۲,۶۸۱ تن (۸۶,۹۶ درصد) مرد بوده‌اند. جدول زیر شمار پارساهای ثبت شده را بر پایه جنسیت دانش‌آموختگان و مقطع تحصیل ایشان نشان می‌دهد.

جنسیت دانش‌آموختگان	شمار پارسا در مقطع		
	کارشناسی ارشد	دکتری تخصصی	همه
مرد	۱,۱۱۵	۱,۵۶۶	۲,۶۸۱
زن	۱۶۵	۲۳۷	۴۰۲
جمع	۱,۲۸۰	۱,۸۰۳	۳,۰۸۳

جدول زیر نیز شمار پارساهای ثبت شده را بر پایه شش گروه آموزشی نشان می‌دهد.

رتبه	گروه	شمار پارسا	درصد	رتبه	گروه	شمار پارسا	درصد
۱	فنی و مهندسی	۱,۸۸۸	۶۱,۲۳	۵	کشاورزی	۴۰	۱,۲۹
۲	علوم انسانی	۵۳۱	۱۷,۲۲	۶	علوم پزشکی	۲۱	۰,۶۸
۳	علوم پایه	۴۱۲	۱۳,۳۶	۷	دامپزشکی	۱	۰,۰۳
۴	هنر	۱۹۰	۶,۱۶	-	جمع	۳,۰۸۳	۱۰۰

بیشترین دانش‌آموختگان در این بازه زمانی از کشور آمریکا بوده‌اند و کشورهای ایتالیا، کانادا، مالزی، و انگلستان در



جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند. جدول زیر شمار پارساها را از کشورهای گوناگون جهان نشان می‌دهد.

رتبه	کشور	شمار دانش‌گاه	شمار پارسا در گروه								درصد همه				
			فنی و مهندسی	علوم انسانی	علوم پایه	هنر	کشاورزی	دامپزشکی	علوم پزشکی	کارشناسی ارشد		دکتری تخصصی			
۱	آمریکا	۱۰۲	۴۳۵	۲۱	۷۲	۹	۱	۰	۱	۰	۱	۱۰۹	۴۳۰	۵۳۹	۱۷,۴۸
۲	ایتالیا	۳۰	۲۵۱	۴۷	۳۲	۸۱	۱	۰	۱	۰	۱	۳۳۳	۸۲	۴۱۵	۱۳,۴۶
۳	کانادا	۳۱	۲۹۹	۱۹	۷۳	۱۰	۰	۰	۲	۰	۱	۱۹۳	۲۱۱	۴۰۴	۱۳,۱۰
۴	مالزی	۷	۱۵۹	۷۲	۲۹	۱۳	۰	۰	۶	۰	۵	۸۸	۱۹۶	۲۸۴	۹,۲۱
۵	انگلستان	۵۰	۸۴	۴۵	۱۳	۷	۰	۰	۰	۰	۴	۸۱	۷۲	۱۵۳	۴,۹۶
۶	هندوستان	۱۹	۲۱	۸۸	۹	۸	۰	۰	۲	۰	۲	۳۷	۹۳	۱۳۰	۴,۲۱
۷	استرالیا	۲۷	۹۰	۱۵	۱۸	۵	۰	۰	۲	۰	۰	۲۳	۱۰۷	۱۳۰	۴,۲۱
۸	آلمان	۴۲	۶۸	۱۴	۲۸	۳	۰	۰	۲	۱	۱	۶۳	۵۴	۱۱۷	۳,۷۹
۹	ترکیه	۱۱	۵۵	۲۷	۱۰	۱۱	۰	۰	۷	۰	۱	۵۱	۵۹	۱۱۰	۳,۵۶
۱۰	سوئیس	۹	۶۱	۹	۲۱	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۳۸	۵۶	۹۴	۳,۰۴
۱۱	فرانسه	۴۵	۳۷	۳۰	۱۵	۶	۰	۰	۱	۰	۰	۲۳	۶۶	۸۹	۲,۸۸
۱۲	چین	۲۹	۴۷	۱۹	۱۲	۱	۰	۰	۲	۰	۰	۲۲	۵۹	۸۱	۲,۶۲
۱۳	اسپانیا	۱۸	۳۷	۱۹	۹	۸	۰	۰	۴	۰	۰	۱۹	۵۸	۷۷	۲,۴۹
۱۴	هلند	۱۴	۲۸	۱۶	۷	۳	۰	۰	۲	۰	۱	۲۱	۳۶	۵۷	۱,۸۴
۱۵	سوئد	۱۴	۳۵	۹	۸	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۴۰	۱۳	۵۳	۱,۷۱
۱۶	روسیه	۱۸	۱۷	۱۹	۹	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۳۲	۱۵	۴۷	۱,۵۲
۱۷	قبرس	۱	۱۳	۹	۲	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶	۱۲	۲۸	۰,۹۰
۱۸	نیوزلند	۸	۱۳	۷	۵	۱	۰	۰	۲	۰	۰	۲	۲۶	۲۸	۰,۹۰
۱۹	ژاپن	۱۰	۱۱	۳	۵	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۲۱	۲۱	۰,۶۸
۲۰	پرتغال	۵	۱۶	۱	۳	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۵	۱۶	۲۱	۰,۶۸
۲۱	بلژیک	۷	۷	۶	۳	۰	۰	۰	۱	۰	۲	۸	۱۱	۱۹	۰,۶۱
۲۲	نروژ	۴	۱۴	۳	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰	۸	۱۸	۰,۵۸
۲۳	کره جنوبی	۸	۹	۴	۲	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۶	۱۰	۱۶	۰,۵۱
۲۴	دانمارک	۵	۱۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۱۰	۱۳	۰,۴۲
۲۵	مجارستان	۶	۶	۳	۲	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۹	۴	۱۳	۰,۴۲
۲۶	فنلاند	۶	۱۰	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸	۵	۱۳	۰,۴۲
۲۷	سنگاپور	۳	۱۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱۰	۱۱	۰,۳۵
۲۸	برزیل	۵	۶	۰	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱	۱۱	۰,۳۵



رتبه	کشور	شمار دانش گاه	شمار پارسا در گروه								درصد				
			فنی و مهندسی	علوم انسانی	علوم پایه	هنر	کشاورزی	دامپزشکی	علوم پزشکی	کارشناسی ارشد		دکتری تخصصی			
۲۹	آذربایجان	۳	۰	۷	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۹	۱۰	۰,۳۲
۳۰	ایرلند	۲	۷	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۷	۹	۰,۲۹
۳۱	استونی	۲	۷	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۱	۸	۰,۲۵
۳۲	اوکراین	۴	۴	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۲	۶	۰,۱۹
۳۳	لبنان	۲	۰	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۳	۵	۰,۱۶
۳۴	اتریش	۴	۳	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۱	۵	۰,۱۶
۳۵	ارمنستان	۳	۳	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۳	۵	۰,۱۶
۳۶	بلاروس	۳	۱	۰	۲	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۱	۵	۰,۱۶
۳۷	هنگ کنگ	۲	۳	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۳	۴	۰,۱۲
۳۸	آفریقای جنوبی	۲	۱	۰	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۳	۴	۰,۱۲
۳۹	تاجیکستان	۲	۰	۲	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۴	۰,۱۲
۴۰	لهستان	۲	۱	۱	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۴	۰,۱۲
۴۱	فیلیپین	۲	۲	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱	۳	۰,۰۹
۴۲	تایلند	۲	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۲	۰,۰۶
۴۳	یونان	۲	۱	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۲	۰,۰۶
۴۴	چک	۲	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۲	۰,۰۶
۴۵	رومانی	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۴۶	تایوان	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰,۰۳
۴۷	امارات متحده عربی	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۴۸	پاکستان	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰,۰۳
۴۹	قرقیزستان	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۵۰	ونزوئلا	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۵۱	ایسلند	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۵۲	بلغارستان	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۵۳	سوریه	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۵۴	صربستان	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰,۰۳
۵۵	عراق	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰,۰۳
۵۶	آرژانتین	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰,۰۳
۵۷	لوکزامبورگ	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰,۰۳



از ۲۸ آبان ۱۳۹۷ تا ۲۸ آبان ۱۴۰۱، رشته مهندسی برق بیشترین ثبت پارسا را داشته است و رشته‌های مهندسی مکانیک، مهندسی عمران، مهندسی کامپیوتر، و علوم کامپیوتر در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند. جدول زیر، شمار پارساها را برای ۲۰ رشته نخست نشان می‌دهد.

شمار پارسا در مقطع			رتبه	رشته	شمار پارسا در مقطع			رتبه	رشته
همه	دکتری تخصصی	کارشناسی ارشد			همه	دکتری تخصصی	کارشناسی ارشد		
۶۲	۳۴	۲۸	۱۱	مهندسی مواد و متالورژی	۴۳۰	۲۶۸	۱۶۲	۱	مهندسی برق
۶۰	۴۲	۱۸	۱۲	زبان و ادبیات خارجی	۳۹۱	۲۲۵	۱۶۶	۲	مهندسی مکانیک
۵۷	۳۴	۲۳	۱۳	حقوق	۲۹۹	۱۹۵	۱۰۴	۳	مهندسی عمران
۵۷	۲۲	۳۵	۱۴	فنی و مهندسی	۱۵۰	۹۱	۵۹	۴	مهندسی کامپیوتر
۵۵	۳۷	۱۸	۱۵	زیست‌شناسی	۱۴۸	۷۶	۷۲	۵	علوم کامپیوتر
۵۳	۳۲	۲۱	۱۶	مهندسی پزشکی	۱۳۶	۷۲	۶۴	۶	مدیریت
۵۲	۲۵	۲۷	۱۷	علوم اقتصادی	۱۲۰	۳۵	۸۵	۷	معماری
۴۷	۲۲	۲۵	۱۸	مهندسی نفت	۹۹	۶۷	۳۲	۸	مهندسی شیمی
۴۲	۲۳	۱۹	۱۹	روان‌شناسی	۷۰	۳۲	۳۸	۹	مهندسی صنایع
۳۹	۲۶	۱۳	۲۰	ریاضی	۶۸	۵۴	۱۴	۱۰	فیزیک

آرشیو بی‌مانند ده‌ها هزار پایان‌نامه و رساله دانش‌آموختگان ایرانی بیرون از کشور در ایراندک که نخستین آن‌ها به سال ۱۹۲۰ میلادی بازمی‌گردد، آینه‌ای فراگیر از تحصیل بسیاری از ایرانیان در کشورهای دیگر است. تحلیل اطلاعات این مدارک می‌تواند به سیاست‌گذاران علم و فناوری، دست‌مایه‌های ارزشمندی را برای ارزیابی عملکرد این بخش از آموزش عالی کشور بدهد. امید آنکه این خدمت کوچک ایراندک، زمینه‌ساز پیشرفت بیشتر کشور باشد و با پشتیبانی آن مقام گرامی به ویژه برای دیجیتال‌سازی نزدیک به ۳۰ هزار نسخه چاپی و سازمان‌دهی و دسترسی به اطلاعات کتاب‌شناختی آن‌ها در پایگاه اطلاعات علمی ایران (گنج GANJ.IRANDOC.AC.IR)، بهبودی روزافزون یابد. پیشاپیش از توجهی که می‌فرمایید، سپاسگزارم.

با آرزوی توفیق الهی

محمد حسن زاده

رئیس پژوهشگاه